

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 kwietnia 2022r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Piotr Witkowski
Protokolant:	Marta Majewska-Wronowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 kwietnia 2022r. w Suwałkach

sprawy **W. I.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o wypłatę emerytury

w związku z odwołaniem W. I.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 2 lutego 2022 r. znak (...)

1. **oddala odwołanie;**

2. **zasądza od W. I. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. 180 (sto osiemdziesiąt) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z dnia 2.02.2022r. przyznał W. I. emeryturę od dnia 1.12.2021r.

W decyzji tej podał sposób wyliczenia emerytury, która wyniosła kwotę (...) zł, a ponadto wskazał, że w związku z tym, iż W. I. ma prawo do dwóch świadczeń, tj. z ZUS i MSWiA, Zakład zawiesza wypłatę emerytury do czasu wyboru świadczenia wyższego lub przez niego wybranego. W przypadku zaś zawieszenia wypłaty świadczenia z MSWiA, Zakład podejmie wypłatę emerytury w kwocie (...) zł brutto.

W odwołaniu od tej decyzji W. I. wniósł o jej zmianę poprzez orzeczenie o niezawieszaniu emerytury ustalonej zaskarżoną decyzją. Ze stanowiskiem mianowicie organu rentowego nie zgodził się dlatego, że poza okresem służby zatrudniony był od 12.06.2007r. w wielu zakładach pracy, które enumeratywnie wyliczył. Mając więc to na uwadze, w związku ze świadczeniem pracy w cywilnych zakładach pracy, powinien uzyskać – oprócz już otrzymywanego świadczenia z MSWiA – także świadczenie z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Przedmiotem więc sporu stanowi wykładnia przepisów prawa materialnego w zakresie prawa do równoległego pobierania dwóch świadczeń.

Powołał się w związku z tym na następującą argumentację:

Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. jedn. Dz. U. z 2020r., poz. 53 ze zm.), w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie, wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. W myśl art. 95 ust. 2, przepis ust. 1 ustawy emerytalnej stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona wg zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub w art. 15a lub 18e ustawy z 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24.01.2019r., I UK 426/17, stwierdził, że warunkiem, który zadecydował o uprzywilejowaniu żołnierzy (poprzez równoległe pobieranie dwóch świadczeń) był brak możliwości uwzględnienia w wojskowej emeryturze jakiegokolwiek okresu „cywilnego” stażu emerytalnego.

Art. 2 ustawy emerytalnej umożliwia zaś emerytowanym funkcjonariuszom służb mundurowych nabycie prawa do emerytury z powszechnego systemu emerytalnego, po spełnieniu ustawowych przesłanek. W przypadku sprzężenia tego prawa nie tylko z wiekiem emerytalnym, ale także z posiadaniem wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych (przy emeryturze z systemu zdefiniowanego świadczenia), w stażu emerytalnym nie uwzględnia się okresów służby wojskowej oraz służby w formacjach „mundurowych”, jeżeli z tego tytułu ustalono prawo do świadczeń pieniężnych określonych w ustawach o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i funkcjonariuszy mundurowych (art. 5 ust. 2a ustawy emerytalnej).

W orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym funkcjonariuszom służb mundurowych można ustalić prawo do emerytury powszechnej, pod warunkiem jednak niezaliczenia składkowych okresów ubezpieczenia cywilnego do obliczenia emerytury mundurowej. Taka sytuacja miała miejsce w niniejszym stanie faktycznym. Możliwość jednoczesnego nabycia prawa do emerytury z ubezpieczenia społecznego i emerytury mundurowej jest zatem możliwa, gdy okresy ubezpieczenia powszechnego i służby mundurowej, w oparciu o jaką ustalono wysługę mundurową, nie zostały wzajemnie uwzględnione przy ustalaniu prawa do świadczeń, a każdy z nich, ale z osobna, jest samodzielnie wystarczający do uzyskania emerytury w określonym systemie.

Jego natomiast okresy ubezpieczeniowe „cywilne” w żaden sposób nie były wykorzystane przy przyznaniu i wyliczeniu emerytury mundurowej. Za okresy te zaś były odprowadzane składki do ZUS z tytułu zatrudnienia. Brak jest więc uzasadnienia do zawieszenia emerytury cywilnej wypracowanej przez niego, z uwagi na przyznaną mu emeryturę mundurową.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Wskazał, jak wyliczył W. I. emeryturę i podtrzymał stanowisko związane z zawieszeniem jej wypłaty, a to z uwagi na przyznaną od dnia 16.05.2004r. emeryturę z ZER MSWiA.

Dodatkowo organ rentowy powołał się też na art. 95 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz wyroki: Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 21.03.2019r. w sprawie III AUa 909/16, Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 4.10.2013r., III AUa 114/13 i Sądu Najwyższego z dnia 24.05.2012r. w sprawie II UK 261/11 i z dnia 8.05.2012r. w sprawie II UK 237/11 oraz uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 15.12.2021r. w sprawie III UZP 7/21.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

W sprawie niewątpliwym jest, że odwołujący się posiada prawo do emerytury wojskowej przyznanej bezterminowo od dnia 16.05.2004r. oraz prawo do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od dnia 1.12.2021r.

W sprawie jednak niewątpliwym winno być, że wypłacie podlegać powinna tylko jedna emerytura. Jak wskazał to w powołanym wyroku z dnia 31.03.2019r. Sąd Apelacyjny w Szczecinie, prawo do otrzymywania jednego świadczenia wynika wprost z przepisów. Zarówno art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, jak i analogiczny art. 7 ustawy z dnia 10.12.1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin wskazują, że ubezpieczony uprawniony do emerytury z FUS nie może jednocześnie pobierać emerytury wojskowej, mimo że spełnił warunki do jej nabycia, i odwrotnie.

Potwierdzają to również pozostałe wyroki sądów przytoczone w odpowiedzi na odwołanie. Wprawdzie dotyczą one emerytur żołnierzy zawodowych, to jednak mają i odniesienie do emerytur policyjnych, gdyż w tym zakresie tak samo są regulowane przez przepisy prawa, czemu wyraz dał ustawodawca właśnie w art. 95 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (dalej u.e.r.f.u.s). Wbrew też twierdzeniem odwołującego, sprzężenie przepisu art. 2 ust. 2 powyższej ustawy z wiekiem emerytalnym oraz posiadaniem wymaganych okresów składkowych i nieskładkowych nie uzasadnia stanowiska, że funkcjonariuszom policji mogą być wypłacane dwie emerytury. Z art. 2 ust. 2 u.e.r.f.u.s wynika tylko, że w przypadku gdy funkcjonariusz policji nie spełnia warunków do nabycia prawa lub utracił prawo do świadczeń określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy policji, to przysługuje mu emerytura na warunkach i w wysokości określonych w ustawie o emeryturach i rentach z FUS.

Kwestię tego, że zawodowemu żołnierzowi, jak i funkcjonariuszowi policji, obecnie przysługuje tylko prawo do wypłaty jednej emerytury przesądziła zaś przytoczona przez organ rentowy uchwała Sądu Najwyższego w składzie siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15.12.2021r. w sprawie III UZP 7/21, w której Sąd ten orzekł, że ubezpieczonemu, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2.01.1999r. i pobiera emeryturę wojskową wynoszącą 75% podstawy jej wymiaru, obliczoną bez uwzględnienia okresów składkowych i nieskładkowych, z tytułu których jest uprawniony również do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wypłaca się jedno z tych świadczeń – wyższe lub wybrane przez niego (art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych; t.jedn. Dz. U. z 2022r., poz. 504 ze zm.) w zw. z art. 7 ustawy z dnia 10.12.1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (t. jedn. Dz. U. z 2020r., poz. 586 ze zm.). Naturalnie dotyczy ta uchwała również i tych żołnierzy i funkcjonariuszy policji, którym uwzględniono w emeryturze wojskowej bądź policyjnej pewne okresy składkowe i nieskładkowe.

W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, z czym się Sąd Okręgowy w pełni zgadza, że kontrowersje orzecznicze budziła wykładnia art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w zakresie zwrotu „z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e ustawy z dnia 10.12.1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin...”. W świetle natomiast orzecznictwa Sądu Najwyższego raczej nie było wątpliwości, że ubezpieczony, który pozostawał w zawodowej służbie wojskowej przed dniem 2.01.1999r. nie ma możliwości kumulacyjnego pobierania obu świadczeń, nawet jeżeli pobierana przez niego emerytura wojskowa została obliczona wyłącznie przy uwzględnieniu okresów wysługi wynikających z zawodowej służby wojskowej.

Odmienne stanowisko zajął tylko Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24.01.2019r., I UK 426/17, wyjaśniając, że użyte w art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej sformułowanie „emerytura (...) obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10.12.1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych” oznacza odwołanie się do zasad obliczenia emerytury wojskowej określonych w tych przepisach, a więc z uwzględnieniem wyłącznie służby wojskowej, co z kolei uzasadnia prawo do pobierania dwóch emerytur „wypracowanych” niezależnie od siebie. Zatem o wyjątku od zasady pobierania jednego świadczenia nie decyduje data przyjęcia do służby, ale brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu „cywilnego” stażu emerytalnego.

W uchwale siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 15.12.2021r., III UZP 7/21 Sąd ten wyjaśnił jednak, że w świetle wykładni systemowej takie stanowisko nie jest uprawnione. Interpretacja bowiem wskazanego zwrotu użytego w

art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej przeprowadzona z uwzględnieniem językowych metod wykładniczych nie pozwala na uznanie, że jego znaczenie jest na tyle jednoznaczne i jasne, że nie wymaga sięgnięcia do reguł pozajęzykowych. Systemowa zaś wykładnia, z uwzględnieniem kwestii temporalnych, użytego w art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS zwrotu „z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa (...) została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo 18e ustawy (zaopatrzeniowej)...” daje podstawę do przyjęcia, że ów wyjątek należy interpretować nie tylko przedmiotowo, to znaczy wyłącznie przez pryzmat zasad obliczania emerytury wojskowej wynikających z art. 15a albo 18e ustawy zaopatrzeniowej, ale także podmiotowo. Ustawodawca wprowadził bowiem (na przyszłość) możliwość równoczesnego pobierania emerytury wojskowej i emerytury powszechnej, odbierając równocześnie prawo do wzrostu emerytury wojskowej z tytułu doliczenia stażu „cywilnego” i pozostawiając taką samą możliwość (prawo wyboru) także dla żołnierzy powołanych do służby przed dniem 2.01.1999r., po spełnieniu (poczynając od dnia 1.01.2025r.) przesłanek określonych w art. 18i ustawy zaopatrzeniowej.

Dla uzasadnienia takiego stanowiska Sąd Najwyższy powołał się na czas, w którym zostały wprowadzone zmiany ustawowe. O ile bowiem we wcześniejszym okresie mieliśmy do czynienia z sytuacją, w której wzrost emerytury wojskowej mógł nastąpić z tytułu doliczenia okresów składkowych i nieskładkowych, a prawo do emerytury powszechnej wiązało się nie tylko z osiągnięciem wieku emerytalnego, ale także z posiadaniem określonego stażu emerytalnego, złożonego właśnie z okresów składkowych i nieskładkowych, o tyle nowe zasady obliczania emerytur wojskowych dla żołnierzy powołanych do służby po dniu 1.01.1999r. oraz poczynając od dnia 1.01.2013r. znajdują bądź będą w przyszłości znajdować zastosowanie w czasie, gdy prawo do emerytury powszechnej jest uzależnione wyłącznie od osiągnięcia wieku emerytalnego i zgromadzenia odpowiedniego kapitału składkowego, a nie od okresu, w którym ów kapitał był gromadzony.

Sąd Najwyższy wskazał też, że rezultat wykładni systemowej znajduje potwierdzenie także w wykładni funkcjonalnej (celowościowej) art. 95 ust. 2 ustawy emerytalnej. W uzasadnieniu mianowicie projektów zmian ustawowych projektodawca nie zakładał możliwości kumulacyjnego pobierania świadczeń z obu systemów do dnia 31.12.2024r.

W sprawie natomiast należy w ogóle zauważyć, że odwołujący się nie został po raz pierwszy powołany do służby policyjnej po dniu 1.01.1999r., co uzasadniałoby zastosowanie wobec niego obliczenia emerytury na podstawie art. 15a lub art. 15d, lub art. 18e ustawy z dnia 18.02.1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Przepisy te przecież odnośnie obliczenia emerytury dotyczą osób po raz pierwszy przyjętych do służby po dniu 1.01.1999r.

Mając zatem to wszystko na względzie, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie. O kosztach zastępstwa procesowego orzekł na mocy art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc i § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. poz. 1804 ze zm.). Odwołujący się przegrał sprawę i stąd obowiązany jest uiścić koszty zastępstwa procesowego radcy prawnego organu rentowego we wskazanej przepisami wysokości 180 zł.